

Bona tarda a tothom,
Il·lustríssim Sr. Alcalde, Sra. regidora d'Esports, Sr. president de Sant Tomàs, autoritats, família, amistats, veïns i veïnes de Manlleu.

Quan l'alcalde, el Sr, Arnau Rovira, em va proposar que la Minerva i jo féssim el pregó de la Festa Major, us he de dir que em vaig emocionar molt. A vegades et trobes amb coses a la vida que no se t'havia acudit mai que et poguessin passar. I aquesta n'ha estat una. Que et demanin fer el pregó de la Festa Major de la teva ciutat vol dir que et coneixen, que et tenen en compte, i que et valoren com a ciutadana. A més, fer-te la confiança que pots estar a l'alçada... no és qualsevol cosa. Per a nosaltres... **és un honor.**

Li vaig dir que n'havia de parlar amb la Minerva, l'altra implicada, a veure com ho veia i que l'endemà li diríem el què. Ella es va emocionar encara més que jo i la seva resposta va ser immediata: **I tant que ho hem de fer mare!**

Jo encara dubtava, però vaig recordar els meus pares, profundament manlleuencs, i vaig pensar que si el fèiem ells n'estarien molt orgullosos.

I aquí ens teniu.

És un plaer molt especial fer el pregó. Segur que esteu feliços de venir-nos a veure, perquè també representem part del vostre poble.

Som les noves pregoneres i, per tant, aquest any la Festa Major serà per a nosaltres molt especial.

Som una família de Manlleu com tantes, tot i que menys nombrosa perquè només som dues persones. **També diuen que més especial perquè s'escau que som fruit d'una adopció i jo, entre d'altres coses, tinc la Síndrome de Down.** Per a nosaltres, la Síndrome de Down ha estat una sort: si no la tingués, ni estaríem juntes ni, per suposat, seríem aquí fent el pregó.

I com totes famílies, us podem dir que el camí no ha estat sempre fàcil, que per arribar a algun lloc cal esforçar-se i treballar de manera constant. Fer una feina de formigueta dia a dia. Quan et canses i fracasses, un dia et dols i l'endemà et tornes a posar a treballar. Però també hi ha moments meravellosos, com aquests que et mostren el reconeixement i el suport d'un poble.

Que ens hagueu escollit per fer el pregó, una unitat bàsica del teixit col·lectiu, diu molt de l'actitud i mentalitat oberta i acollidora del Consistori. Moltes gràcies per pensar en nosaltres.

Estem en uns moments molt complexos: avenç imparable de les noves tecnologies, nous reptes legislatius, dinàmiques i conflictes socials que s'han anat gestant amb anys, dificultats econòmiques que perduren i s'agreugen, canvi climàtic, inestabilitat política, desvaloració de la classe política... Posar-se al capdavant d'un vaixell d'una ciutat de més de 20.000 habitants quan es navega per aigües turbulentes, i que de ben segur us portarà un gran desgast personal i familiar, és tenir molt coratge i sobretot molta estima per la ciutat on viviu. Moltes gràcies a l'equip de govern i a tot el Consistori per ser on sou.

També volem donar les gràcies a totes les entitats, grups i associacions de Manlleu perquè, quan ens hi hem acostat per participar-hi, sempre, sempre, hem estat ben rebudes: l'Agrupament Escolta, l'escola de ballet Maria Cinta, els tabalers, els geganters, el Serpent, l'Associació Teatre Centre, la piscina municipal... **En general, tots** (i disculpeu si ens en descuidem algun).

També volem parlar de l'Associació Sant Tomàs que ens dona suport. A les escoles, sempre parlem de la importància del triangle format per l'alumne, la família i el centre educatiu; quan hi ha una persona amb discapacitat a la família, hauríem de parlar de quadrilàter perquè Sant Tomàs també forma part de l'equip. A Manlleu, una de cada 50 persones (dit a l'engròs) és usuària de Sant Tomàs. La Minerva n'és una. Sant Tomàs és una casa gran que ofereix molts serveis segons les edats i necessitats de cadascú. Mireu, en aquests 23 anys, la Minerva ha utilitzat els següents serveis: el CDIAP, servei atenció precoç des dels tres mesos fins gairebé els sis anys un dia a la setmana; l'escola ESTEL, de la qual primer va utilitzar l'ESE, l'Equip de Suport a l'Escolarització, que quinzenalment es reunia i portava materials adaptats per a la Minerva als mestres de l'escola ordinària on estava escolaritzada des de 3r de Primària fins a 3r d'ESO. Després es va incorporar dos anys més a la pròpia escola. Actualment, i des de fa uns 3 anys, és usuària del servei d'inserció laboral EINA, on va fer formació laboral, i amb el seu suport ha començat a treballar a la botiga Abacus de Vic. També el Servei del CAR, que promou l'esport, el lleure i l'oci, i a través del qual ha fet teatre i juga a hoquei (**amb el Voltregà, sense patins**). Ja hem passat per quatre serveis i esperem i confiem continuar utilitzant els que ens queden com a persona adulta. Ja veieu... Sant Tomàs és una casa gran.

Només un breu incís sobre el món de les famílies amb persones amb discapacitat. Urgeixen millores en molts aspectes que requereixen forçosament una legislació i provisió de recursos ajustada, però la mirada de la societat, de cadascun de nosaltres, també és molt important. La societat ha assumit que l'educació és un dret per a tothom; ara hauríem de començar a assumir que el treball també ho és.

A llarg de la meva vida tinc la sensació que he après una cosa: el més difícil en tot és trobar la mida justa.

Fer el pregó ens ha donat l'oportunitat de reflexionar i compartir moltes estones parlant del Manlleu d'ahir i **del Manlleu d'avui**. La Minerva sempre ha tingut moltes ganes de saber coses de l'avi (que no va conèixer, però que sempre ha tingut present) i de la iaia, de qui va poder gaudir dotze anys. Ells havien viscut a Manlleu fins que, el 1960, es van casar i van marxar cap a Ribes. Fer el pregó ens ha permès remenar objectes i records que durant uns dies han tornat a prendre vida. I també ens ha permès asseure'ns més d'un dia davant l'ordinador per escriure'l, **amb una beguda ben fresqueta**. No ens ha estat del tot fàcil, però finalment n'estem ben contentes. **Moltíssim**.

Jo vaig néixer a Ribes de Freser i vaig venir a viure a Manlleu als 27 anys. **Però com ja us hem dit, els meus avis eren manlleuencs**. Ell va néixer el 1927 i ella el 1930. A Manlleu van viure la Guerra Civil de nens, la postguerra i els primers anys de la dictadura. **Això vol dir que hi van passar molta gana i moltes penúries**.

Tots dos vivien a cases de pagès.

El meu pare, en Josep Comerma, o en Sant Jaume com li deien, vivia a **Sant Jaume**.

Tenia tres germans (en Joan, la Teresa i en Jaume). Vivien només amb la seva mare, la Dolores, vídua des que ells eren molt petits. Ella sola va tirar endavant la família. Va ser una dona molt valenta!!! Ell va aprendre a fer de forner a Can Goula. Era ocellaire. I era molt amic **de l'Emílio de Campurat**.

La meva mare, la Maria Masramon, o la Maria de Can Cargol, vivia a **Can Cargol**.

Tenia 8 germans més i vivia amb els seus pares i un padrí. Quan les germanes més grans (la Mercè, l'Aurora, la Liberata) es van casar i van marxar de casa, ella va agafar una

perruqueria al C. del Pont, núm. 49, al davant de Can Faja. Sempre havia guardat fotos de núvies que havia pentinat i **ens explicava que havia pintat les ungles de la Montserrat de Madiroles, vaja, de la mare de la Montse Anglada, quan s'havia casat.** Parlava molt i d'una amiga i dels tips de riure que es feien juntes, **la Fina callista.**

El destí va voler que, quan ja festejaven, els sortís l'oportunitat d'agafar un forn a Ribes, que es traspassava. La meva mare va passar la perruqueria a una tal Enriqueta i... **cap a Ribes falta gent.** Es van casar el maig del 1960 i allà dalt, amb el pastador i el forn al soterrani, i a la planta baixa, la botiga i la *vivenda*, van començar de zero el seu negoci i la seva vida familiar. Ells dos sols, sense pràcticament res, només amb la força, la seguretat i l'amor que tens i pots sentir de jove. **I sabeu què van fer el primer diumenge que van tenir diners? Van fer un dinar només amb pastes de la pastisseria i es van beure una ampolla de cava!!!** A l'abril del 1961 vaig néixer jo i al cap de dos anys el meu germà.

Vivíem a Ribes, però a casa meva Manlleu sempre hi havia estat present.

- El meu pare va mantenir sempre la seva primera llibreta d'estalvi de la Caixa de Manlleu fins que va morir, el 2001 i jo la vaig anul·lar. I també guardava una guardiola metàl·lica que la mateixa entitat donava als clients. **Ara ja no hi ha la Caixa de Manlleu, n'hi ha d'altres. I per saber com estàs de diners, ho has de fer pel mòbil. Si els demanes llibretes, te les fan pagar.**

- A casa sovint es parlava del que passava a Manlleu. Cada setmana rebíem el *Manlleu publicació*, mentre va existir. **Doncs ara jo també sé què passa a Manlleu perquè segueixo l'Instagram del Diari de Manlleu, elter.net i el wats de l'Ajuntament.**

I quan arribava la Festa Major, feien una publicació especial, mida foli, molt gruixuda, amb articles, el programa d'actes i molts anuncis de botigues i serveis de Manlleu. La meva mare n'estava molt cofada, i l'ensenyava a tots els clients de la botiga, emocionadíssima, mentre els deia: «Això sí que és un programa, mireu, mireu». I a mi, em feia com una mica de vergonya perquè just aquests dies també és la Festa Major de Ribes i el programa no hi tenia res a veure.

- A Ribes, sempre hi havia **(i hi ha)** hagut quadres o fotos de Manlleu, com aquesta de la plaça de l'any 1910. **I nosaltres a Manlleu, tenim una foto de Ribes.**

- Quan érem petits, els diumenges a la tarda, l'única estona a la setmana que els meus pares feien festa, baixàvem amb el tren, i més endavant amb cotxe, a casa de les iaies: un diumenge a Can Cargol i un diumenge a Sant Jaume. Recordo anar caminant per la via del tren per arribar a Can Cargol o travessar el riu perquè un conegut ens havia baixat amb cotxe fins a la Gleva! **I quedaven ben molls.**

- Quan s'acostaven els Reis, baixaven a comprar les joguines a Can Faja. Em sembla que érem els nens de Ribes que teníem les joguines més espectaculars. **A mi també em portaven molts regals els Reis, però la meva iaia sempre explicava que quan ella era petita, els Reis els portaven de regal una coca de pa i una rajola de xocolata per a cada germà!** I estaven molt contents.

De "tota la vida", compraven les sabates a Can Muns. **I ara nosaltres també, mare.**

Les llonganisses a Can Parés. **Nosaltres també, mare .**

La pot-i-tripa a cal tripaire. **Nosaltres a Can Cerilles (fins ara).**

De petits, sovint veníem a Manlleu. Davant de qualsevol esdeveniment, si podien ens hi portaven:

A veure les curses de cavalls a l'avinguda de Roma (malauradament recordo un any un cavall que es va desbocar i va fer mal a molta gent). **Ara ens mirem els passant dels Tonis.**

A la inauguració del Sidney. **Ara, de tant en tant, anem al cinema a Casals Gràcia.**

I és que, de fet, els meus pares sempre estaven a punt per baixar a Manlleu:

Ell, per anar a la Pianola (més endavant anava al Brindis), amb els ocellaires . **Doncs jo a la Pianola ara hi vaig a dinar i al Brindis a jugar a billar.**

I ella per anar a mercat els dilluns. I, per descomptat, a veure les tietes que vivien aquí a Manlleu. **Amb la iaia anava a casa de la tieta Aurora i ens feia una sopa amb pilotilles, boníssima.**

El mes d'agost, la cosa anava diferent: gent de Manlleu passava per Ribes i entraven a veure'ls i a comprar al forn i ho esperaven amb candeletes. Recordo com si fos ara, la meva mare dient a l'hora de dinar: A veure qui passarà aquesta tarda, de Manlleu?

Amb els anys, vaig venir a viure a Manlleu, i a part de les tietes, no hi coneixia ningú. A més, treballava a fora, a l'escola de Sant Pere de Torelló. Anava pel carrer i no saludava ningú, perquè no coneixia ningú. Ni, el que encara és pitjor, ningú em coneixia a mi! I em sentia estranya, desubicada.

Però ara ja no. Amb el temps va canviar la cosa. El 1998, amb 37 anys, vaig venir a treballar a l'escola Pompeu Fabra i més endavant, als 40 anys, vaig tenir la Minerva. **Hola ! Això sí que va ser una immersió total a Manlleu. Us he de dir que poca gent sap qui és la Dolors Comerma, però molta, molta, sap qui és la mare de la Minerva.**

Jo, us ho diré ben clar : JO SÓC MAN-LLE-UEN-CA!

Jo tinc 23 anys i ara treballo a l' Abacus de Vic.

Des dels dos mesos que visc a Manlleu i el primer Nadal ja vaig fer de Nen Jesús al Teatre Centre. Més endavant vaig fer de pastoreta, de fúria i fins i tot de pecat capital: la supèrbia.

Vaig anar a la llar d'infants, a l'escola Pompeu Fabra a primària i a l'escola Casals Gràcia a secundària.

Vaig anar a l'escola de música des dels 3 anys per tocar el violoncel amb l'Eulàlia Subirà. I encara el continuo tocant.

He publicat el Perso Perso, un llibre-joc on s'han d'endevinar personatges dels quals jo em disfresso i descriu. És molt divertit.

Ah, com veieu/sabeu, tinc la Síndrome de Down, però a mi tant m'és. JO soc JO, amb Síndrome de Down o sense.

Sovint passejo pel passeig del Ter. M'agrada molt trobar gossos. La gent me'ls deixa tocar i els pregunto quants anys tenen, com es diuen i de quina raça són. A vegades hi ha algun nom repetit. La gent és molt amable. També m'agrada mirar els ocells i a

vegades en busquem algun de concret. A vegades vaig a fer esport a l'espai de màquines o corro per la pista. De petita, anava a jugar al parc. Ara ja no. Quan passem, aprofitem per inventar-nos contes, cosa que a mi m'agrada molt. Alguna vegada prenem alguna cosa a l'embarcador; tinc el problema que moltes vegades em piquen els mosquits i em fan molta pànic les abelles.

Soc molt abraçadora

Podríem parlar de moltes coses de Manlleu, **de la seva història**, de les seves esglésies, **de les muralles**, de les Tres Creus, **del barri antic**, de la mà de Manlleu, **del Museu del Ter i la Turbina**, però ens ve de gust fer un esment especial ... **del seu comerç**. És un luxe/plaer entrar a una botiga i que et saludin pel nom, que sàpiguen si t'agrada el pernil tallat prim o gruixut, si prefereixes el pa girat o sense, si tens algun carnet amb descompte, quin tipus de sabates et poden anar bé, o quin estil de roba t'agrada o se't posa bé... Ens sap molt greu que hi hagi botigues sense relleu. A veure com el podem continuar mantenint. Tant de bo es mantinguin les que hi ha i se n'obrin de noves.

I ara, us voldria fer una endevinalla... Escolteu.

. Dies de l'any que canten i ballen al ritme del nostre cor. La gent surt al carrer, passen, xerren, actes amunt i actes avall, com més actes molt millor. Fes-te jove. Alegria. De festa amb festa, s'omple. Gegants, diables, tabalers, grallers, petards, serpent, teatre, concerts, sardanes, castells de foc, ofici, pregó... De què us estic parlant?

La Festa Major és per a totes les edats. Els joves hi tenim un espai propi per expressar-nos. Hi tenim la nostra pròpia festa: la Fes-te jove. Cantabars, enterrament de la bota, jocs *tontos*, l'arrossada, el bingo...

I el dia que m'agrada més és el 14 d'agost, la festa del Serpent. Em sembla que no hi he faltat mai, des del 2006 que va començar. Al matí, a la Devesa, la primera representació del dia; just allà on diuen que vivia el Serpent. A la tarda, els tallers al passeig del Ter per als petits i la representació del Serpent del Menuts. Al vespre, la botifarrada mentre esperem que arribi el Serpent. I quan arriba, a veure'l a diferents llocs de Manlleu per acabar a la plaça veient com s'embolica al morter. Després, el ball a la Plaça Major. I de matinada hi ha el salt del diamant. **Tot el dia tinc un pessigolleig dins meu perquè ho estic vivint en primera persona. I Gimcana del serpent. 2006: Inici de la festa del serpent.**

I també m'agraden moltíssim uns convidats que ja des d'avui ens acompanyen tots els dies de la Festa Major a la porta de l'Ajuntament: els gegants. Sabeu els seus noms i com es coneixen les tres parelles de gegants que tenim aquí a Manlleu? Són fets del mateix motllo i la seva cara és igual, però el que canvia és el vestit. En Jordi i la Montserrat (centenaris, 1923), en Galderic i la M. Assumpta (vells, 1961) - i l'Amat i la Guília (nous, 2020).

També hi ha els gegantons, l'Eloi (1988) i la M. Gleva (1995). A més a més, hi ha capgrossos.

Una altra cosa que m'agrada és el bicibarris amb en Pep Callau i la companyia Pepsicolen.

I passejar pel carrer i trobar gent i xerrar, ballar sardanes, anar a teatre...

La Festa Major no és només per veure-la, sinó per viure-la. Els protagonistes de la Festa Major som tots nosaltres, els que en gaudim i hi participem, els que l'organitzen, i hi treballen durant dies i dies des de les entitats, cada persona que des de casa prepara tots els àpats d'aquests dies... És molta la quantitat de gent implicada en aquest acte col·lectiu de la Festa Major. Diu el Petit Príncep que el valor que té la rosa és el temps que ell li ha dedicat. A Manlleu hi ha molta gent que des de fa dies hi dediquen el seu temps i molta d'altra que la viurà i gaudirà a partir d'ara.

I acabarem amb una peça que ens tocaran la Minerva i la Martina Arqués per començar la Festa Major plens d'alegria. Per a tothom, molt bona Festa Major!!!

MÚSICA

MINERVA COMERMA
DOLORS COMERMA
FESTA MAJOR DE MANLLEU 2024